

SEDAM DANA U BARANJI

Kako biti uspješan u ruralnom turizmu

Publikaciju pripremili:

Mislav Pavošević, Turistička zajednica Baranje
Vjekoslav Radišić, Subra Consulting d.o.o.
Ing. Miroslav Žabka, Audentes, s.r.o.

Prijevod i prilagodba s engleskog jezika:

Milica Milosavljević

Fotografije:

Milica Milosavljević
Adelina Janić
Kristian Horvat
Turistička zajednica Općine Bilje

Lektorirala:

Maja Sambolec Brdarić

Beli Manastir, 2013. g.

A wooden boat is moored on a calm lake during sunset. The water is still, reflecting the golden light of the setting sun. A dense forest of green trees lines the background. A vertical wooden post is visible in the water behind the boat. The overall atmosphere is peaceful and scenic.

Kako biti uspješan u ruralnom turizmu?

Uvod

Omeđena rijekama Dravom i Dunavom te razdjeljena hrvatsko-mađarskom granicom, na istoku prošarana močvarama, na jugu i jugo-istoku zaštićena rijekama te na sjevero-istoku povezana vinskim cestama i putevima sa svijetom - Baranja je čak i danas zatvorena, gotovo odvojena, nikad mističnija.

Usprkos tome što su stari mostovi renovirani i novi sagrađeni, unatoč činjenici kako kroz nju prolazi više važnih međunarodnih prometnih pravaca te da postaje svakim danom sve zanimljivija turistička destinacija - dan danas Baranja je uspjela očuvati jedinstvenu notu jer njeni ljudi ljubomorno čuvaju tajne svog postojanja. Jasno se sjećaju bajki starijih i od njihovih vlastitih obitelji, tajni preživljavanja, priči o ljubavi i umiranju, vinima, ljutim paprikama, posebnim načinima pecanja ribe, vjenčanja, buša, pudarina, paunića, slamnjači i kandila. Posjedovanje ovih i danas uvriježenih etnografskih magičnih detalja čita se s lica ljudi izvan dosega glavnih cesta jer Baranja je sposobna privući posjetitelja, a opet - nikada se otkriti u potpunosti.

Turizam u Baranji

Baranja je mikro regija istočne kontinentalne Hrvatske i dio Osječko-baranjske županije.

Na gornjoj slici su dvije karte koje pokazuju lokaciju Osječko-baranjske županije (lijevo) i lokaciju regije Baranja (na desnoj strani obojano zelenom bojom).

Turizam u Baranji raste iz godine u godinu. Baziran je na zaštićenoj prirodi, ruralnom načinu života, tradicionalnoj kulturi, gastronomiji i enologiji. Velik broj ljudi započinje svoj vlastiti turistički posao: prenoćišta, vođene ture, prodaju svoje poljoprivredne proizvode turistima i puno drugih zanimljivih projekata.

Glavne geografske karakteristike važne za ovu brošuru su:

- područje od 1.149 km², broj stanovnika: 39.261²
- graniči s Mađarskom i Srbijom
- okružena rijekama Dunav i Drava
- iznimno važan Park prirode "Kopački rit" lociran je u Općini Bilje, a sadrži poseban zoološki rezervat, zaštićene močvare te je jedan od najbitnijih turističkih atrakcija ovog većinski poljoprivrednog i ruralnog područja
- smještena je u unutrašnjosti zemlje, daleko od najposjećenije turističke destinacije - obale Jadranskog mora

²Popis stanovništva 2011. g.

Sljedeće činjenice ključ su našeg uspjeha u turizmu:

- kreativni smo i inovativni,
- diferenciramo i diverzificiramo,
- kombiniramo novo / moderno i staro / tradicionalno,
- koristimo nove tehnologije i internet marketing,
- koristimo različite društvene mreže za marketing na društvenim mrežama, ne koncentriramo se samo na najpoznatije (Facebook i Twitter) već koristimo i specijalizirane mreže,
- uključujemo sve relevantne dionike i lokalno stanovništvo,
- lokalna zajednica je uključena i kroz volontiranje čime se smanjuje trošak projekta te se promovira društvena kohezija,
- koristimo trenutak završetka jednog projekta kao priliku za započeti novi projekt,
- ne zaboravljamo kućne ljubimce i životinje,
- kombiniramo velike i male projekte kako bi dostigli sinergiju.

Kopački rit

PRVI DAN

5 6 7 1 2 3 4

Upoznajte ljubazne ljude i našu tradiciju...

Kada dođete u Baranju najbolje je odsjesti u jednom o mnogih tradicionalnih poljoprivrednih turističkih gospodarstava. Obitelji koje ih posjeduju pobrinut će se za vas kao što bi to učinile za dugogodišnjeg prijatelja. Odmah s vrata domaćin i domaćica ponudit će vam svoju šljivovicu, orahovaču, višnjevaču i langošice - tanku delikatesu od tijesta, a djeca će uživati u obožavanom soku od bazge.

Posjetite selo Karanac. Ovo etno selo s očuvanom tradicionalnom arhitekturom je mjesto u kojemu je smještena većina turističkih obiteljskih gospodarstava, prenoćišta, pansioni, kuće i sobe za iznajmljivanje. Nekoliko puta godišnje u ovom selu održavaju se zanimljivi sajmovi kao što su Proljetni i Zimski sajam na kojima možete pronaći različite vrste domaćih proizvoda kao što je kulen, šunka, pekmez, kolači, rakija i vina.

Dok ste u Karancu obidite restoran "Baranjska kuća" i probajte specijalitete kao što su fiš-paprikaš i čobanac, a na turističkom obiteljskom gospodarstvu "Sklepić" pogledajte kako izgleda tipična "švabska" Baranjska kuća. Oдите i do OPG-a "Tri mudraca" i kušajte njihove specijalitete napravljene od divljači i riječne ribe, okušajte se u off-roading vožnji ispod Banskog brda ili organizirajte team-building za svoje kolege, prijatelje ili obitelj. Ne zaboravite i OPG „Ivica i Marica“ kod kojih možete jahati konje, voziti se selom u kočiji te mnoge druge aktivnosti.

U obližnjim selima zanimljiva tradicionalna slavlja održavaju se tijekom cijele godine. Ne propustite posjetiti festival "Petaračke buše" u Baranjskom Petrovom Selu. Strašne maske koje nose ljudi, a koje sličje divljim životinjama i čudovištima dio su ove tradicionalne karnevalske parade koja se održava u veljači i koja priziva kraj duge i hladne zime.

Buše

Djeca u tradicionalnoj odjeći

DRUGI DAN

6 7 1 2 3 4 5

Posjetite naša sela s očuvanom tradicionalnom arhitekturom...

Vidjet ćete tradicionalne kuće koje pripadaju Hrvatima, Mađarima, Srbima i Njemcima, jer ovo je područje poznato po svojoj multikulturalnosti.

Dok ste u Baranji pokušajte vidjeti što više tradicionalnih sela. Popovac je jedno takvo selo koje je tijekom posljednja dva stoljeća uspjelo očuvati izgled tipičnog baranjskog sela. Široke ulice uz koje su poredana stabla lipe i oraha, dugi ganjak te kuće obojane u bijelu, žutu ili zelenu boju prevladavaju u ovom selu.

OPG Novačić je turističko obiteljsko gospodarstvo koje obavezno morate posjetiti, kao i poljoprivreno obiteljsko gospodarstvo OPG Goldberg na kojemu možete kušati njihovu rakiju proizvedenu od voća i začinskog bilja koje raste u blizini Banskog brda, poznatog kao i Zlatno brdo.

Naša regija je oduvijek bila „bogata“. Dokaz tomu su prekrasne crkve, dvorci i imanja koja su stoljećima bila centar velikih poljoprivrednih posjeda kao što je Belje, utemeljeno davne 1697. godine. Barokni dvorci locirani u mjestima Bilje i Darda imaju bogatu povijest zahvaljujući svojim vlasnicima - obitelji Esterhazy i princu Eugenu Savojskom. Prekrasne barokne i srednjovjekovne crkve su raspršene uokolo po selima regije. Čine jedinstvene prostore za različita kulturna događanja kao što su glazbeni recitali na poznatim orguljama Józsefa Angstera, lokalnog graditelja orgulja iz 19-estog stoljeća.

Dvorac Esterhazy u Dardi

Crkva sv. Petera i Pavla u Topolju

TREĆI DAN

7 1 2 3 4 5 6

Istražite raznolik i netaknutu prirodu uz moćni Dunav...

Rijeke Dunav i Drava proljevaju svoje tekuće blago uz duž južne i zapadne Baranje. Stapanje ovih dviju rijeka stvara jedan od najljepših parkova prirode u Dunavskoj regiji - Park prirode Kopački rit. Ova kontinentalna „delta“ obiluje bogatstvom divljih životinja, a broji 290 vrsta zaštićenih ptica.

Park prirode Kopački rit je višom silom stvoren prirodni biser na ulazu Dunava u Dravu. Njegove močvare s jezerima, poljima i šumama obilaze brodovi puni turista, tradicionalni ribarski brod „čikl“, kajaci, a može ga se obići biciklima i pješice.

U nekim djelovima parka, kao i u mnogima sličnima prirodnim staništima diljem Baranje, moguće je pećati ribu, a najpopularnija aktivnost uključuje „team building“ u prirodi.

Lov je moguć unutar mnogih otvorenih lovišta uz duž Drave i Dunava, u šumama nastanjenim s divljači kao što su divlji vepar i jelen.

Labud

Zaštićene ptice u Kopačkom ritu

Konj

ČETVRTI DAN

1 2 3 4 5 6 7

Kušajte kulinarske specijalitete koji opisuju našu povijest...

Povijest je u ovim predjelima Europe uvijek bila iznimno turbulentna. Kako su dolazili „osvajачi“ tako su donosili bogato kulturno i gastronomsko nasljeđe. U Baranji na trenutke možete pomisliti kako se nalazite u Mađarskoj jer upravo jedete crvenu papriku koja se nalazi u ljutom fiš-paprikašu ili kako ste se upravo vratili u doba Otomanskog carstva jer ste kušali sarmu.

Vjeruje se kako baš u selu Suza postoji skrivena kočija puna zlata, nekada vlasništvo sultana Sulejmana Veličanstvenog, turskog vladara iz 16-estog stoljeća. Navodno je zakopana ispod crkve, a nepoznato je kako je dospjela ondje iz ruku ovog osvajača središnje Europe. U ovom selu obavezno posjetite restoran i pansion „Piroš Čizmač“ kako bi kušali tradicionalnu kuhinju, divljač i ribu pripremljene na moderan način. Ondje je i zanimljiv vinski podrum lociran na zadnjem katu pansiona i ukopan u obližnje brdo, a kojega možete razgledati. Još jedna zanimljivost se nalazi u ovom selu - po mnogima najbolji fiš-paprikaš i perket u Baranji koji pripremaju u restoranu „Kovač čarda“.

Naš slavni tradicionalni kulen možete pronaći na obiteljskom imanju OPG-a Matijević, a ako uz njega želite kušati rajnski rizling najfinije kvalitete, chardonnay, pinot ili plavu frankovku morate otići do OPG-a Kolar. Njihov vinski podrum je ukopan duboko u brdo, a arhitektonski je specifičan za Baranju jer se ovdje takav podrum zove gator.

Priprema fiš paprikaša

Tradicionalna priprava šarana

PETI DAN

2 3 4 5 6 7 1

Uživajte u najboljim vinima regije...

Još od vremena Rimljana ovdje su se proizvodila vina, a najstarije postojeće vino datira u davnu 1526. godinu. Najkvalitetnija graševina, chardonnay, merlot ili plava frankovka biti će posluženi kao uvod u dobar provod koji slijedi u društvu vaših novih prijatelja na hrvatskom Dunavu.

Selo Kneževi Vinogradi smatra se centrom proizvodnje vina u Baranji. Ovdje obavezno posjetite „Vinariju Belje“ koju je utemeljio Princ Eugen Savojski u davnom 17. stoljeću, ali i njihove prostrane vinograde koji se protežu kao nježni valovi po cijelom Banovom brdu. U selu majevac posjetite festival „Vinski maraton“. Taj festival je prvoklasni vinski spektakl i najpoznatiji je vinski i gastro događaj u cijeloj kontinentalnoj Hrvatskoj. Održava se prvog vikenda u listopadu, a tijekom festivala tipične vinske ulice, poznate pod imenom „surduci“, postaju vinske arene po kojima na stotine ljubitelja vina i hrane pohodi podrum s jednim ciljem - kušati što više različitih vrsta vina i pogoditi o kojoj se vrsti radi. Program festivala nadopunjuje se i malim koncertima na otvorenom na kojima gostuju etno izvođači i pop-rock izvođači.

U ovoj općini ne propustite vidjeti slavne obiteljske podrumne Kolar, Josić, Gerštmajer, Kusić, Medić i Čočić zahvaljujući kojima je Baranja zaista ono što prijevod njenog imena i znači na mađarskom jeziku - majka vina.

Ovdje posjetite i turistička poljoprivredna gospodarstva: OPG Stara Baranja i OPG Jurini Dvori te OPG Baranjski Dvori u Zmajevcu, ali i poznati restoran „Josić“ koji se smjestio u starom vinskom podrumu.

Podrum vinarije Belje

Vinograd

ŠESTI DAN

3 4 5 6 7 1 2

Aktivan odmor u doticaju s prirodom...

Baranja svakom gostu nudi raznolike aktivnosti za boravak na otvorenom, počevši od početnika do avanturiste koji uživa u vožnji neoznačenim cestama, bicikliranju, kajakanju, šetnji, hodanju, jahanju na konjima i drugim aktivnostima u prekrasoj prirodi. Naša regija pogodna je za sve životne dobi, za obitelji i pojedince, za trening vrhunskih sportaša ili parove u mirovini.

Možete započeti svoju turu na biciklu vozeći se kroz polja suncokreta i pšenice. Ili prošetajte preko brdovitih područja s vinogradima, spustite se niz surduke i onda posjetite guste zelene šume te kajakom ili čamcem istražite Dunav, Dravu i močvare u Kopačevu.

Baranjski zeleni trokut prošaran je mnogim biciklističkim rutama, uključujući EuroVelo rutu na kojoj ćete tijekom toplog vremena vidjeti mnoge bicikliste.

Sve lokalne zajednice vrlo vrijedno rade na osiguranju novih mogućnosti i potrebne infrastrukture za aktivnosti na otvorenom. Postoje znakovi uz cestu, parkovi, izletnička područja kao što je Šećeransko jezero, staze i smještaj dostupni su i odgovaraju raznim ciljnim skupinama. Vaša biciklistička tura biti će sigurna i vaši domaćini mogu pozvati stručnjaka, ukoliko vaš bicikl zatreba popravak, kako bi vam on pomogao s bilo kojim problemom.

Postoji niz događanja organiziranih za aktivan odmor, primjerice možete sudjelovati u zahtjevnom "Surduk treku" ili "Combat Race-u", ali i u organiziranim sporim seoskim šetnjama.

Ako želite koristiti nove tehnologije, možete se okušati u geocachingu u Baranji - aktivnosti na otvorenom tijekom koje koristite svoj mobitel ili GPS uređaj kako bi vas navigirali do skrivenih "kutija s blagom" koje su smještene u blizini turističkih zanimljivosti. Tako možete postati dio globalne geocaching zajednice.

Ima tu i drugih planiranih aktivnosti za boravak u prirodi, isplaniranih kako bi se proširile mogućnosti za boravak na otvorenom za sve turiste, uključujući nove puteve s edukativnim sadržajima, staze povezane s lokalnim mitovima, infrastruktura koja je u sinergiji s modernim i prirodnim kao što su geodezijske kupole - natkrivena odmarališta, ali i neke nove visoko tehnološke geolokacijske igre.

Geocachei

Uživanje u vožnji kajacima u Parku prirode Kopački rit

SEDMI DAN

4 5 6 7 1 2 3

Ribolov i lov u trokutu između Banovog brda, Dunava i Drave...

Ribolov kao sport je vrlo razvijen u Baranji. Može se posjetiti više ribičkih društava, izvaditi dozvolu za ribolov te s punom opremom otići u „ribičiju“. Možete očekivati kako će vam udicu zagristi som, šaran, smuđ i štika dok uživate na starim rukavcima Dunava i Drave ili čak lovite ribu na Dunavu ili Dravi. Zlatna Greda je jedna od nekoliko destinacija koje nude vožnje čamcima i kajacima, pa svakako probajte nešto od navedenog za vrijeme dok ste u Baranji.

Danas je ribolov kao sport organiziran kroz više od 45 tisuća registriranih ribičkih društava unutar Hrvatskog športskog ribolovnog saveza kao krovne organizacije.

Lov je jedan od najpoznatijih užitaka svih bogatih ljudi, a Baranja je destinacija koju u Europi svakako morate posjetiti. Postoji jako puno urbanih mitova o onima koji su već posjetili Baranju s ciljem lova. Glasina je kako je ovdje već bio princ iz Norveške, vlasnik Müller drogerija, neki poznati glumci, umjetnici i političari, svi pripadaju u ovu grupaciju. Lov je moguć u suradnji s 22 lovačka društva diljem Baranje. Više od 74,5 hektara površine dostupno je lovcima iz cijele Europe, a divljač koju ovdje mogu pronaći je obični jelen, jelen lopatar, srne, mufloni, divlje svinje, divlji zečevi, fazani i ptica jarebica.

³<http://www.ribolovni-savez.hr/index.html>

⁴https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Lovista.aspx?mode=2&zup=14

Ribolov u Baranji

Mapa Baranje

BUDIMPEŠTA
(250 km)

ZAGREB
320 km

SARAJEVO
(300 km)

OSIJEK

BEOGRAD
(220 km)

created by: ZADRUGA PODUZETNIČKA MREŽA, BILJE
designed by: ZLATINI KUTAK, Danijela Penčić

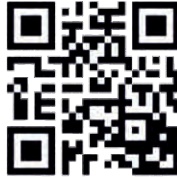
Linkovi i QR kodovi

Pronađite više informacija o Baranji i mjestima koje možete posjetiti:

Turistička zajednica Baranje

Facebook fan stranica Turističke zajednice Baranje

Preuzmite Android aplikaciju o Baranji

Preuzmite iOS aplikaciju o Baranji:

Turistička zajednica Općine Bilje

Turistička zajednica Općine Draž

Facebook fan stranica Geocaching Baranja

LAG Baranja

LAG Chopok Juh

Ova brošura dio je projekta
„Razmjena znanja o turizmu i LEADER-principu
između Hrvatske i Republike Slovačke“
koji su zajednički proveli LAG Chopok Juh
iz Republike Slovačke i
LAG Baranja iz Republike Hrvatske.

MIESTNA AKČNÁ SKUPINA CHOPOK-JUH

Projekt je proveden uz pomoć
Turističke zajednice Baranje

Europski poljoprivredni fond pre razvoj vidieka:
Európa investujuća do vidieckych oblastí

